

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

w sprawie SSA w K. w stanie spoczynku – X. Y.
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
w dniu 18 czerwca 2025 r.,
wniosku uczestnika postępowania immunitetowego SSA w stanie spoczynku X. Y.
o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Tomasza Demendeckiego wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie I ZI 76/23
na podstawie art. 29 § 10 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym
(Dz.U.2024.622 tj. z 2024.04.23)

postanawia:

wniosek odrzucić.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek uczestnika postępowania immunitetowego SSA w K. w stanie spoczynku – X. Y. - o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez sędziego Sądu Najwyższego Tomasza Demendeckiego w związku ze złożonym przez Instytut Pamięci Narodowej - Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w K. wniosku o uchylenie immunitetu ww. sędziemu, który to wniosek został zarejestrowany w Sądzie Najwyższym – Izbie Odpowiedzialności Zawodowej – pod sygn. I ZI 76/23.

W części motywacyjnej złożonego wniosku wnioskodawca podniosła, że SSN Tomasz Demendecki nie daje gwarancji zachowania standardów niezawisłości

i bezstronności przy rozpoznawaniu powyższej sprawy. W tym zakresie wnioskodawca powołała się na jego działalność zawodową, naukową przed objęciem urzędu sędziego Sądu Najwyższego. Wskazała również na te wywiady, w których - jej zdaniem – dał wyraz swoim poglądom politycznym. Nadto wnioskodawczyni powołała się na wypowiedzi medialne pracownika naukowego oceniające postawę SSN Tomasza Demendeckiego oraz wskazujące, że utrzymuje on kontakty z innym sędzią, byłym wiceministrem sprawiedliwości. Wnioskodawca oceniła również w sposób subiektywny kompetencje sędziego Sądu Najwyższego – Tomasza Demendeckiego – wskazując m.in., że nie ma doświadczenia orzeczniczego. W piśmie tym przywołała również orzecznictwo ETPC oraz wskazała na treść uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., sygn. BSA I - 4110-1/20.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 29 § 5 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U.2024.622 tj. z 2024.04.23 – zw. dalej uSN) dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (tzw. test niezawisłości i bezstronności sędziego). Artykuł 29 § 9 uSN stanowi, że wniosek inicjujący test niezawisłości i bezstronności sędziego powinien – pod rygorem jego odrzucenia bez wezwania do usunięcia braków formalnych (art. 29 § 10 uSN) – czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5 (pkt 1) oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie (pkt 2).

W założeniu ustawodawcy wniosek ma zmierzać do stwierdzenia niespełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów (naruszenia standardu) niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie, powinien zatem wskazywać okoliczności, do których odwołuje się art. 29 § 5 uSN tj.:

- 1) towarzyszące powołaniu danego sędziego Sądu Najwyższego,
- 2) dotyczące jego postępowania po powołaniu, które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności,
- 3) świadczące o tym, że tak ujęty deficyt niezawisłości bezstronności, może oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Brak któregokolwiek z tych trzech elementów musi skutkować uznaniem, że wniosek nie spełnia wymagań określonych w art. 29 § 9 uSN.

Wbrew wskazanym wymogom, wnioskodawca nie wskazała żadnych konkretnych okoliczności towarzyszących powołaniu SSN Tomasza Demendeckiego na urząd sędziego Sądu Najwyższego ani też okoliczności dotyczących jego postępowania po powołaniu, które wypełniałyby ustawowe przesłanki z art. 29 § 9 uSN. Nie są takimi okolicznościami - okoliczności dot. jego działalności zawodowej, naukowej a także sytuacji prawnej przed powołaniem na urząd sędziego Sądu Najwyższego. Natomiast co do pozostałych okoliczności uzasadnienie przedmiotowego wniosku sprowadza się jedynie do stwierdzeń, które odnoszą się do znajomości z innym sędzią i ogólnych poglądów sędziego nt. historycznych uwarunkowań zmian w sądownictwie z uwzględnieniem przemiany ustrojowej, które nota bene w żadnym miejscu nie odnoszą się do przedmiotu sprawy. Przywołane przez wnioskodawcę stwierdzenie „grupa [...]” nie jest autorstwa sędziego Sądu Najwyższego – Tomasza Demendeckiego – tylko padło ono w pytaniu dziennikarza. Wypowiedź sędziego na zadane pytanie natomiast jest stonowana i nie ma cech, które próbuje przypisać jej wnioskodawca. Wniosek też nie zawiera żadnych dowodów, o których mowa w art. 29 § 5 uSN, a które by świadczyły o kierunkowym nastawieniu do sprawy, w której sędzia Sądu Najwyższego Tomasz Demendecki miałby orzekać. Powoływanie się przez

wnioskodawcę na okoliczności subiektywnie oceniane, mające przy tym charakter publicystyczny, przez wskazane przez autora wniosku podmioty - nie jest wystarczające do przyjęcia, że wniosek spełnia przesłanki określone art. 29 § 5 i n. uSN. Wnioskodawca bowiem zapomina, że wypowiedzi innego przedstawiciela świata nauki mają charakter ocenny, wynikający ze sporu prawnego, przy czym nie odnoszą się one do faktów, które by świadczyły o braku bezstronności sędziego Sądu Najwyższego Tomasza Demendeckiego. Ocena natomiast kwalifikacji sędziego – jest oceną subiektywną wnioskodawcy.

W związku z powyższym wniosek podlegał odrzuceniu - o czym postanowiono w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

[M. T.]

[r.g.]